

JURYRAPPORT

NL-AWARDS 2003

De jury

Henk ten Oever (voorzitter)
Irene Costera Meijer
Harmen Siezen
Gisèla Mallant
Jan de Graaff
Rommert Kruithof
Sippy Tigchelaar
Richel Bernsen (secretaris)

Hengelo, 16 december 2003

Juryrapport NL-Awards 2003

Regionale radio en televisie zijn stevig verankerd in de Nederlandse samenleving. De regionale omroepen bereiken gezamenlijk zelfs meer mensen dan welke andere publieke of commerciële zender ook, constateert de jury van de NL-Awards 2003. Mogelijk dat dit te maken heeft met het steeds meer gehecht raken aan nieuws en achtergrondinformatie uit de directe leef- en woonomgeving. De beleving van gebeurtenissen om de hoek is immers vaak intenser dan menig wereldse zaak.

Op dat fundament bouwen de regionale omroepen in ons land ruimhartig hun radio- en televisieprogramma's. Met vakmanschap, creativiteit, betrokkenheid en overtuiging. Deze goede karaktereigenschappen heeft de jury ook vaak als rode draad aangetroffen in de ingezonden bijdragen.

Na het luisteren en bekijken van bijna 30 uur regionale radio en televisie heeft de jury uiteindelijk 18 programma's geselecteerd voor een nominatie. Van de 8 beschikbare prijzen worden er dit jaar door de jury 6 toegekend in de rubrieken:

- Radio Achtergrond
- Radio Varia
- TV Nieuws
- TV Sport
- TV Achtergrond
- TV Varia

Veel ingezonden bijdragen waren boeiend, informatief, veelzijdig, creatief, onderhoudend en origineel qua inhoud, vorm en aanpak. Waarbij de kunde en kennis van de eigen regio heel vaak van de gemaakte bijdragen overtuigend afstraalde. Onderscheidend dus.

Alhoewel het de jury nog wel van het hart moet dat er enige discrepantie zit tussen het bedenken van de ideeën en het uitwerken ervan. De kwaliteit van een programma of nieuws-item wordt nog steeds niet beoordeeld op basis van de lengte ervan. Die programmatische denkspagaat van radio- en tv-journalisten en programmamakers mag wat de jury betreft nog wel wat weggemasseerd worden. Het streven naar (te) volledig willen zijn, is kennelijk slecht uit te roeien. Terwijl de kijkers en luisteraars vooral gebaat zijn bij duidelijkheid en vooral ter zake doende informatie of achtergronden.

In het bijzonder verdient - net als in 2002 - de categorie **Sport TV** een extra compliment. De ingestuurde bijdragen zijn van hoge kwaliteit. De kijker wordt meegezogen in sportvreugde, sportverdriet en sportbeleving. Met vaak prachtig camerawerk en feilloos geregistreerde emotie, die alles wat sport in zich heeft, blootlegt.

Voor de categorie **Radio Sport** zijn helaas geen programma's ingezonden. Dat spijt de jury zeer. Te meer daar (opnieuw) bij de ingezonden bijdragen bij TV Sport juist naar voren komt, hoe een regionale omroep zich hierbij als geen ander kan onderscheiden.

Om in sporttermen te spreken: de radioredacties van de sportafdelingen hoeven niet aan onderschatting te lijden. Hun producten mogen zeker gehoord worden en de programma's bewijzen dat ze de toets der kritiek zeker kunnen doorstaan. Als nu ook nog de journalistieke, programmatische aorta wat beter afgestemd wordt op de verhouding kwantiteit en kwaliteit dan kunnen de luisteraars daar nog veel van verwachten, is de overtuiging van de jury.

In de categorie **Radio Nieuws** heeft de jury dit jaar geen prijs toegekend. Na een uitgebreide kwaliteitsdiscussie over deze categorie, oordeelt de jury, dat geen van de ingezonden bijdragen voldoet aan de vereiste criteria om prijswaardig te zijn.

Mogelijk dat dit komt door het geringe aantal inzendingen. Slechts 7 van de 13 omroepen stuurden een bijdrage in voor deze categorie. Dat bevreemdt. De juryleden luisteren allen geregeld naar de regionale radio. In het bijzonder naar de nieuwsuitzendingen. Niet voor niets geven de regionale omroepen al jaren aan, dat de regionale nieuwsvoorziening de corebusiness is van een regionaal radiostation. En terecht, meent de jury.

De beoordeling van de ingestuurde bijdragen knelde te meer, daar de juryleden allen uit eigen ervaring weten, dat de regionale omroepen buitengewoon goede nieuwsprogramma's kunnen maken. Die constatering strookt helaas niet met de kwaliteit van de voor de NL-Awards 2003 ingezonden nieuwsitems van de radio.

Afgezet tegen de kwaliteit van de bijdragen, die zijn ingestuurd voor de andere categorieën en van goede tot excellente kwaliteit zijn, wringt het des te meer dat de bijdragen voor **Radio Nieuws** geen van allen de toets der kritiek konden doorstaan van goed of excellent journalistiek, programmatisch vakmanschap.

De productionele kant is prijzenswaardig. De snelheid waarmee het nieuws gebracht wordt verdient ook alle lof. Sterker, de geur van exclusief nieuws en primeurs hangt nadrukkelijk om een paar ingezonden bijdragen. En over goede netwerken beschikken regionale radio-journalisten eveneens, is de jury uit een paar bijdragen gebleken.

Maar juist bij de belangrijkste stap van het proces – de uitwerking en aanpak van het nieuwsitem sec, dat zuiver nieuws moet zijn en niet alleen nieuwswaardig – wordt er door de makers te veel journalistiek en vakmatig gestruikeld.

Zoals ook vorig jaar in het juryrapport geschreven, schuwt de jury loftuitingen niet, maar dekt ze de tekortkomingen ook niet toe. Derhalve herhaalt de jury graag nog eens de criteria waaraan ingezonden bijdragen op worden getoetst:

- vakmanschap
- informatief karakter
- kunstzinnigheid
- functie voor het publiek

Deze kwaliteitsdimensies zijn door de jury in detail uitgewerkt en golden ook dit jaar weer als leidraad, als meetlat en als spiegel voor de beoordeling van de 58 ingezonden radio- en televisiebijdragen.

Dit keer hebben tot grote vreugde van de jury alle regionale omroepen bijdragen ingezonden.

RADIO

Categorie Radio Achtergrond

Opvallend in deze categorie was dit jaar het aantal inzendingen dat te maken heeft met de eindige bestemming van de mens: de dood. De drie genomineerde programma's hebben ook allemaal een heel direct en indringend raakvlak met dit onherroepelijke fenomeen in ons mensenleven. Ontnuchterend, reëel en vooral met de menselijke maatstaf als graadmeter zijn de genomineerde programmamakers met dit thema aan de slag gegaan.

De jury complimenteert de regionale omroepen oprecht die ruim zendtijd vrij maken voor deze categorie. Met name de genomineerde radiostations Radio Rijnmond, L1 Radio en Omroep Brabant.

Radio Rijnmond: Boei, 'De Vier Vogels'

Erik Post is een journalistiek en programmatisch boegbeeld van de regionale radio in het Rijnmond-gebied. Gezichtsbepalend voor deze omroep en – samen met Natascha Kuit – voor het programma Boei. In de ingezonden aflevering 'De Vier Vogels' gaan ze in het hospice 'De Vier Vogels' op zoek naar boeiende, spannende en eerlijke verhalen van mensen, die hier de laatste dagen van hun leven doorbrengen. Ze maken beeldende radio. Hun aanpak stimuleert het voorstellingsvermogen van de luisteraar, waarbij ze altijd een goede balans weten te vinden tussen emotie en feiten. Goed en soms gedurfd weten ze gesprekken, geluid en muziek tot een ultiem radioprogramma te transformeren.

L1 Radio: 'De weg des doods'

De N78 is de levensgevaarlijke weg tussen Lanaken en Maaseik. Daar rijden veel auto's, ontstaan vaak levensgevaarlijke situaties en er wonen mensen.

Rogeria Burgers schetste een indringend portret van deze weg des doods. Een pittige klus. Op ontwapenende wijze heeft ze beeldend het radioverhaal gemaakt over gevaar en menselijk leed. In deze pittige klus registreert ze feilloos. Maar ze laat bovenal de betrokkenen – weggebruikers en omwonenden – aan het woord. Zonder de journalistieke nuchterheid uit het oog te verliezen, bewijst dit programma dat er voor lange radiodocumentaires zeker toekomst is bij de regionale radio.

Omroep Brabant: Herdenking Watersnood 1953

Het begin van dit programma sleept de luisteraar gelijk mee naar de essentie van het thema: de ramp. Aan de hand van getuigenissen wordt een beeld ge(re)construeerd van de watersnood in 1953. Een ramp die dieper ingreep dan de Tweede Wereldoorlog. Willem-Jan Joachims (verslaggever), Pieter Bremer (verslaggever) en Raoul Cartens (productie en samenstelling) hebben er voor gezorgd, dat de liefde voor het vak en de betrokkenheid bij het onderwerp hoorbaar zijn en waarbij sfeertekeningen op de plaats des onheils extra toegevoegde waarde hadden kunnen geven, want die behoefte roept dit programma zeker op.

De winnaar

Twee van de drie genomineerde programma's zijn omgeven door excellent vakmanschap. Ze voldoen aan alle criteria die de jury hanteert voor een hoofdprijs. De finish was zo close, dat met fotoprecisie volkomen gelijk als winnaar eindigen **Boei, 'De Vier Vogels'** van **Radio Rijnmond** en **'De weg des doods'** van **L1 Radio**.

Categorie Radio Varia

Een categorie die uitblinkt door diversiteit en een brede onderwerpkeuze. Maar altijd staat de mens centraal. Om hun verhaal draait het steeds. Soms hebben ze een naam (Josephine van Tongeren of Angela Visser). Maar de boeiende verhalen van anonieme Friezen bekliven even bijzonder. Verademende radio in de hectiek van alledag. Prachtig geschilderde radiobijdragen. De regionale omroep kan trots zijn op deze programmamakers.

Omroep Zeeland: De Hooge Platen, ‘Josephine van Tongeren’

De manier waarop programmamaker John Smies - in het als behoudend bekend staande Zeeland - zijn gast Josephine van Tongeren oorspronkelijke gedachten over het leven van alledag weet te ontfutselen, getuigt van pure klasse. Omroep Zeeland laat hier horen dat er meer is dan de grijze middelmaat. De luisteraars maken in dit programma kennis met een Zeeuwse die weigert op de gebaande maatschappelijke wegen te blijven. Boeiende radio.

Radio Gelderland: Dubbeluur, ‘My Never Fading Light’

Angela Visser uit ‘s Heerenberg kreeg een zoon, maar verloor diezelfde week haar man aan kanker. In de cirkel van dit emotievolle dilemma weet Rob Haverkamp met woord, muziek en poëtische uitspraken van de gast, diep door te dringen in de vezels van de luisteraars.

- “Mijn gitaar zijn mijn tranen, omdat ik de kinderen niet wil belasten met mijn verdriet.”
- “Mijn zoontje vroeg onlangs: mama houd je nog wel van papa, want ik zie je nooit meer huilen.”

Een programma met deze spanningsboog, die onder andere met deze twee uitspraken wordt opgebouwd en in muziek van de gast zelf worden ingebed, onderscheidt zich als een diamantair radiomoment.

Omrop Fryslân: Underweis

Programmamaker Sjouke Lousma is dagelijks op zoek naar een radiocursiefje. Hij zoekt Friezen op die vanuit het hart spreken over wat hen beweegt. Daarom zijn die gesprekken ook openhartig. Thema’s als liefde en dood komen bijna achteloos voorbij en geven op de Friese radiozender vorm aan het menselijk mozaïek van Friesland. De manier waarop Sjouke Lousma erin slaagt om mensen zo onbevangen aan de praat te krijgen, in korte tijd zoveel vertrouwen te winnen, geeft blijk van grote vakkennis, mensenkennis en bovenmatig besef van wat radio kan en moet bewerkstelligen.

De winnaar

In deze categorie worstelde de jury opnieuw nadrukkelijk met het dilemma van het moeten kiezen tussen twee ingezonden bijdragen. Ingeklemd in dat dilemma is met een minimaal verschil uiteindelijk gekozen voor het **Radio Gelderland** programma **Dubbeluur, ‘My Never Fading Light’**.

Televisie

Categorie Televisie Nieuws

Uitgewezen asielzoekers, de vogelpest en een gasexplosie. Kan de regionale televisie de wereld nog duivelscher schetsen. Ellende van mens en dier. Emoties die een ongekende uitwerking hebben op het televisiebeeld. TV Oost, L1 Televisie en TV West hebben deze drie onderwerpen journalistiek indringend op beeld als nieuws vertaald voor de kijkers.

TV Oost: Nieuws, ‘Vertrokken met onbekende bestemming’

Het beeldverhaal vertelt de kijkers hoe een asielzoekersgezin uit een woning wordt gezet. De camera is heel dichtbij. Maar blijft toch ook integer en bescheiden. Er wordt geregistreerd. Het is een compleet beeldverhaal dat geen enkele nadere informatie nodig heeft. Nieuwsverslaggever Hans Bellert heeft als geen ander begrepen hoe je met een camera in de hand Overijssel duidelijk maakt dat “het geen vee is dat wordt uitgezet”. Heel goed gemaakt.

TV West: Nieuws, ‘Gasexplosie in Den Haag’

Verslaggever Martine Tromp weet van heel nabij de ellende van een gewonde van de gasexplosie in de Herman Costerstraat in Den Haag op 1 juli 2003, verbluffend te registreren. Letterlijk en figuurlijk moet ze zelf door de knieën om een gewonde, die op de vloer van de huiskamer ligt, zijn verhaal te laten vertellen. Je beleeft de explosie als het ware nog eens. Prima camerawerk en een compliment voor het laten vallen van stiltes. Wie dat laatste durft, beschikt over een zeer goede en gedegen journalistieke basisbagage.

L1 Televisie: Nieuws, ‘Vogelpest’

Verslaggever Fer Traugott toont hier de Limburgse kijkers, hoe tijdens de vogelpestperiode, een loco-burgemeester met jachtvergunning, er kennelijk genoeg in schept om niet te vangen pauwen af te schieten. De gruwelijke dood van deze beesten wordt tot in detail getoond. Op een afstand schreeuwen omwonenden hun afkeuring. Onthullend tot in het kwadraat. Ongeloof slaat toe als L1 deze schokkende beelden toont. Pure en confronterende journalistiek.

De winnaar

De selectie was er één die bijkans letterlijk en figuurlijk de geur van ellende om zich heen droeg. Tranen, verdriet en machteloze woede voerden de boventoon. In die litanie van ellende heeft de jury gekozen voor het voor zichzelf sprekende nieuwsportret ‘**Vertrokken met onbekende bestemming**’ van TV Oost.

Categorie Televisie Achtergrond

TV Noord: Het verhaal van Lodewijk Thomson

Het portret van Lodewijk Thomson vertelt het bijkans anoniem gebleven verhaal van misschien wel de eerste Nederlandse vredesmissie. Groningen eerde deze militair als ‘de held van Albanië’, die in 1914 op het slagveld in deze kleine Balkanstaat sneuvelde.

Programmaker Pieter de Hart heeft met een mix van prachtig oud beeldmateriaal en de getuigedeskundigen anno 2003, optimaal gebruik gemaakt van het middel televisie om een vergeten dwarsdenker uit de vaderlandse geschiedenis tot leven te wekken. Vredesmissies anno 2003 worden in Gronings perspectief haarfijn getekend.

Omrop Fryslân: Under Fjoer, ‘Jan Jaap van der Wal’

Het is het enige jongerenprogramma dat de jury onder ogen kreeg. Hopelijk niet maatgevend voor het totaalbeeld. De kwaliteit van Under Fjoer verdient navolging. Heerlijk vlotte televisie met een decor en een lekkere vlotte leader, waarin 6 jongeren de cabaretier verbaal het een ander ontlocken. Een uitdagende formule. Hopelijk richtinggevend voor meer soortgelijke televisieprogramma’s bij de regionale omroep.

Omroep Zeeland: De Westerscheldetunnel van oever tot oever

De regionale televisie heeft met dit portret over de totstandkoming en bouw van de Westerscheldetunnel, letterlijk en figuurlijk geschiedenis geschreven. Helder, interessant, spannend en veelzijdig. Een schitterende balans tussen informatie en emotie. De verbale en gevoelsmatige botsing in beleving tussen tunnelbouwers met een hart van beton en ijdeltuiterige ingenieurs. De kijker wordt in dit programma van verslaggever/programmaker Arjanne van der Bijl, eindredacteur Kees van de Ven en editor Lude Kraak van begin tot het eind gegrepen. Prachtig vlechtwerk van sprekers, fragmenten en een fraaie voice-over.

De winnaar

Meegesleept door het willen blijven kijken, kan de jury oprecht zeggen dat de winnaar in deze categorie tot een van de twee beste bijdragen behoorde, die voor de NL-Awards 2003 zijn ingezonden. Complimenten alom voor de makers. Verweven in emoties en de harde realiteit rondom beton en asfalt voor auto’s in de diepe bodem van Zeeland is de winnaar **De Westerscheldetunnel van oever tot oever** van **Omroep Zeeland**.

Categorie Televisie Sport

Voetbal is niet alleen de populairste sport in ons land. Het inspireert de regionale omroepen kennelijk ook tot ongekend veel programma's of rubrieken. Verademend was het dan ook om in deze categorie bijvoorbeeld een bijdrage over een Groninger roeiploeg aan te treffen. Waarbij overigens de kwaliteit van de genomineerde sportbijdragen over ADO Den Haag en de titanenstrijd tussen v.v. Dokkum en v.v. Twijzel niet te kort mag worden gedaan.

TV West: ADO Journaal

In een collage van voor zich sprekende beelden, spontane gesprekken en een intieme kijk in de interieurs van ADO-fans, schetsen de verslaggevers Jeffrey Huf en Leonard van Utrecht in verschillende mini-genres, een voortreffelijk beeld van deze Haagse betaalde voetbalclub. Je ademt bijkans mee met de clubliefde van supporters. De eigenzinnigheid en originaliteit van de makers verdienen een dik compliment.

Omrop Fryslân: Boppeslach, 'De Zevende Klasse A'

De kelder van de vaderlandse voetbalcompetitie lijkt niet de geijkte voedingsbodem voor boeiende televisie. Maar de manier waarop verslaggever Arjen de Boer, cameraman Jeroen Antheunissen en editor Tjibbe Feenstra hier via de beelden en de microfoon, de verbale en non verbale toon van spelers en scheidsrechter laten zien en horen is verbluffend, verbijsterend en televisie met een gouden randje. Kan sport intenser beleefd en gefilmd worden?! Prachtig.

TV Noord: De Groningen-8

Een verrassend verhaal over onbekende en ongekende topsporters, die de euforie van de overwinning toont. Maar ook de diepe emotionele dalen laten zien van het falen van roeiers. Op weg naar de Olympische Spelen van Athene portretteert Frederick Stokker hier de wil om te winnen, in zuiver sportjournalistiek perspectief. Euforie en verlies krijgen hier een ontegenzeggelijk contrast, waarbij letterlijk en figuurlijk soms woorden tekort schieten.

De winnaar

Voor iedere sportjournalist/programmamaker van de regionale omroep moet de winnaar in deze categorie verplichte kost zijn om te bekijken. Het inspireert hopelijk tot nieuwe programmatische daden. De winnaar in deze categorie is een juweeltje van een programma, dat alles in zich heeft wat nodig is, om de kijker ongemeen te boeien. Deze winnaar steekt - samen met de bijdrage over De Westerscheldetunnel - met kop en schouders uit boven de rest van alle inzendingen in de verschillende categorieën. Pure regionale televisie die diep in de vezels doordringt. De winnaar is **Boppeslach, 'De Zevende Klasse A'** van **Omrop Fryslân**.

Categorie Televisie Varia

Deze categorie is niet te vangen onder een noemer. Dat is enerzijds de charme ervan. Maar anderzijds ook de grote moeilijkheid voor de jury. Amusementsprogramma's, bij uitstek passend in deze categorie, ontbraken geheel. Een signaal? Zijn de financiële middelen daarvoor te beperkt? Of behoort regionaal amusement niet, net als informatie, educatie en cultuur, tot de publieke functie van de regionale televisie?!

Door de grote bandbreedte van deze rubriek waren de inzendingen ook zeer divers. Maar ze waren zeer aangenaam om naar te kijken. De toets der kritiek van de jurycriteria konden ze met gemak doorstaan.

Het was ook in deze categorie waar de jury de meeste moeite had om tot een selectie van 3 programma's te komen. Kunst, boksen en niet alledaagse hobby's zijn de trefwoorden die uiteindelijk op de 3 genomineerde programma's van toepassing zijn.

TV West/TV Rijnmond: Vernis, 'Kunst en gehandicapten'

Ooit geweten hoe een dove een Red Bull drankje bestelt? Dit programma onder eindredactie van Louis Hueber registreert het haarfijn. Het doet onder andere uit de doeken hoe 2 jonge dove vrouwelijke discogangsters in Deaf Valley het idee doorbreken dat ze niet sexy zijn. Vernis toont de kijkers op overtuigende en heldere wijze hoe een lichamelijke handicap toch kan leiden tot bijzonder fraaie schilderkunst.

Programmakers tonen in dit programma moed om op gedurfde wijze de begrippen kunst en gehandicapten bij elkaar te brengen. Waarbij de ontwapenende wijze van verslaggeving van Jamaine van der Vegt en Mijke Loeven een extra compliment verdienen.

Omroep Flevoland: PolderPrak

In de onvoorspelbare slinger van het dagelijkse leven gebeurt er veel achter de gordijnen en voordeuren van Nederlandse huishoudens. De camera gluurt letterlijk en figuurlijk in Flevolandse huiskamers. We weten nu dat een Flevolandse oma eindelijk haar grote passie kan uitoefenen: drummen op een echt drumstel in haar woonkamer. De gedurfde montage met drie-kwarts-beelden is inderdaad gewaagd, maar doet soms afbreuk aan de puurheid van het verhaal. Creativiteit is echter een hoog goed en verdient een compliment.

Omrop Fryslân: Wyn op Woansdei, 'Boksen'

De mysterie van de in Friesland populaire bokssport wordt hier door programmamaker Albert Jensma nauwgezet ontrafeld. Hiërarchie, coaching, doorzettingsvermogen en de onverwoestbare drang om te winnen, vinden hier hun apotheose in een gevecht dat nooit plaatsvond. Maar het programma geeft ook antwoord op de vraag hoe boksen zich verhoudt tot agressie. Blijdschap en teleurstelling worden nauwgezet uitvergroot als camera en verslaggever de verrichtingen volgen van een boksschool in Leeuwarden.

De winnaar

Het aardige is dat je in deze categorie onvergelykbare grootheden toch met elkaar kunt vergelijken. Het stabiele vakmanschap, kunstzinnigheid, informatie en de functie tot het

kijkerspubliek zorgden er voor dat 'Kunst en gehandicapten' en PolderPrak uiteindelijk de knockout kregen van **Wyn op Woansdei**, **'Boksen'** van **Omrop Fryslân**.

De jury

Henk ten Oever (voorzitter)
Irene Costera Meijer
Gisèla Mallant
Sippy Tigchelaar
Jan de Graaff
Harmen Siezen
Rommert Kruithof
Richel Bernsen (secretaris)